ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Μαρτίου 1988

για το νόμο αριθ. 64 της 1ης Μαρτίου 1986 για την χορήγηση έκτακτης ενίσχυσης στο Mezzogiorno

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(88/318/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το πρώτο εδάφιο του άρθρου 93 παράγραφος 2,

τον κανονισμό ΕΟΚ αριθ. 1035/72 του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 1972 για την κοινή οργάνωση της αγοράς φρούτων και λαχανικών (1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 223/88 (2), και ιδίως το άρθρο 31 καθώς και τις σχετικές διατάξεις των άλλων κανονισμών για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους όπως προβλέπεται στο άρθρο 93,

Εκτιμώντας ότι:

I

1. Με επιστολή της 2ας Μαΐου 1986, η ιταλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή το νέο σχέδιο ενισχύσεων για το Mezzogiorno για περίοδο εννέα ετών (1985—1993). Το σχέδιο αυτό ενισχύσεων περιέχεται στο νόμο αριθ. 64 της 1ης Μαρτίου 1986 ο οποίος διατηρεί και αυξάνει τις ενισχύσεις που προβλέπονταν από την προγενέστερη νομοθεσία και διατηρεί το γεωγραφικό τους πλαίσιο (βλέπε προεδρικό διάταγμα αριθ. 218 της 6ης Μαρτίου 1978). Οι ενισχύσεις υπέρ της βιομηχανίας και της έρευνας ενισχύονται ενώ θεσπίζονται νέες ενισχύσεις υπέρ των υπηρεσιών και του εκσυγχρονισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η προηγούμενη ελάφρυνση των κοινωνικών βαρών συνεχίζεται ενώ ορισμένες φορολογικές εκπτώσεις αυξάνουν. Θεσπίστηκαν νέες κρατικές εγγυήσεις για τις βραχυπρόθεσμες πιστώσεις προς τους συνεταιρισμούς και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για να εξασφαλισθεί η είσπραξη των εσόδων από εξαγωγές των βιομηχανικών επιχειρήσεων και να προστατευθούν έναντι των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Επιδοτείται η έκδοση ομολογιακών δανείων από τράπεζες που λειτουργούν κατόπιν αδείας στο Mezzogiorno, ενώ οι διατάξεις που αφορούν τις διοικητικές συμβάσεις ενισχύονται. Για τις επιχειρήσεις με έδρα τη Σαρδηνία προβλέπεται μείωση 30 % των αεροπορικών, σιδηροδρομικών και θαλασσίων κομίστρων και για τη μεταφορά των γεωργικών προϊόντων από το Mezzogiorno μείωση των σιδηροδρομικών κομίστρων. Τέλος, η κανονική απόδοση του φόρου προστιθέμενης αξίας αυξήθηκε κατά 4 % για τα εισαγόμενα ή αγοραζόμενα προϊόντα που είναι σχετικά με τις δραστηριότητες των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Το ύψος της ενισχύσεως κυμαίνεται ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση κάθε επαρχίας. Για το σκοπό αυτό οι ιταλικές αρχές δημιούργησαν ένα συντελεστή που συντίθεται από έξι επιμέρους δείκτες. Βάσει αυτού καθορίζονται τρείς ζώνες: η πρώτη (Α), λιγότερο αναπτυγμένη, συγκεντρώνει το 25 % των κατοίκων του Mezzogiorno, η δεύτερη (Β), ενδιάμεση, συγκεντρώνει το 61 % των κατοίκων του Mezzogiorno, η τρίτη (Γ), περισσότερο ανεπτυγμένη, συγκεντρώνει το 14 % των κατοίκων. Η τελευταία αυτή ζώνη περιλαμβάνει τις επαρχίες στο Frosinone, Latina, Rieti, Roma (Lazio), Ascoli-Piceno (Marche), Chieti, l'Aquila, Pescara, Teramo (Abruzzi), Taranto (Puglia). Σε συνάρτηση με την κατάταξη αυτή, η ιταλική κυβέρνηση ανακοίνωσε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να προσαρμόσει τις ενισχύσεις αυξάνοντας κατά $^2/_5$ το ποσοστό ενισχύσεως υπέρ της ζώνης (Α) και κατά $^1/_5$ υπέρ της ζώνης (Β), διατηρώντας για τη ζώνη (Γ) το κανονικό ποσοστό. Αυτό συνεπάγεται ανώτατο ποσοστό για τις ζώνες (Α), (Β) και (Γ) 73,78 %, 66,4 % και 59,02 % σε καθαρό ισοδύναμο επιδότησης αντίστοιχα.

II

2. Η Επιτροπή εξέτασε βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ τα μέτρα ενισχύσεων που προβλέπονται στο νόμο αριθ. 64/86 και στο διάταγμα αριθ. 218/78. Στις 28 Απριλίου 1987 αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2, ενώ ταυτόχρονα δέχθηκε με απόφαση της 30ης Απριλίου 1987 την εφαρμογή του νόμου αριθ. 64 στις περισσότερες περιοχές του Mezzogiorno. Ενημέρωσε σχετικά την ιταλική κυβέρνηση με επιστολή της 30ής Απριλίου 1987 και τις κυβαρνήσεις των άλλων κρατών μελών με επιστολή της 21ης Σεπτεμβρίου 1987 ζητώντας τους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2, δημοσιεύθηκε επίσης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (3) ανακοίνωση προς τους άλλους ενδιαφερόμενους.

Η διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΟΚ κινήθηκε για όλες τις περιοχές του Mezzogiorno όσον αφορά τη χορήγηση προσθέτων εγγυήσεων για τις εξαγωγές, τις προτεινόμενες μειώσεις των τιμών μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων από το Mezzogiorno και τις προτεινόμενεες μειώσεις των συνεισφορών κοινωνικής ασφάλισης που βαρύνουν τις εταιρείες γεωργικών προϊόντων διατροφής, όπως προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78.

3. Η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να κρίνει αν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά η προβλεπόμενη χορήγηση ενισχύσεων για τον εκσυγχρονισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, εφόσον οι εκτελεστικές διατάξεις που προβλέπονται στο διάταγμα που εκδόθηκε βάσει του άρθρου

(1) ΕΕ αριθ. L 118 της 20. 5. 1972, σ. 1.
(2) ΕΕ αριθ. L 23 της 28. 1. 1988, σ. 1.

(3) ΕΕ αριθ. C 259 της 29. 9. 1987, σ. 2.

12 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64 δεν είχαν ακόμη εκδοθεί. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται, επίσης, να γνωστοποιήσει αργότερα τη θέση της όσον αφορά τις διατάξεις που εξασφαλίζουν ένα ορισμένο ποσοστό για τις επιχειρήσεις με έδρα το Mezzogiorno σε περίπτωση υπογραφής διοικητικών συμβάσεων και την εγγύηση για τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς τα ζητήματα αυτά εξετάζονται ακόμη προς το παρόν από τις κοινοτικές υπηρεσίες. Όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας, η Επιτροπή επιφυλάσσεται να εξετάσει, με τη συμπαράσταση των ιταλικών αρχών, τις τεχνικές λεπτομέρειες της παροχής ενισχύσεων που άπτεται των διατάξεων της έκτης οδηγίας για το φόρο προστιθέμενης αξίας και την είσπραξη των ιδίων πόρων.

Η Επιτροπή δήλωσε ότι οι ζώνες (Α), (Β) και η επαρχία του Taranto της ζώνης (Γ), μπορούσαν να θεωρηθούν ως περιοχές όπου το βιοτικό επίπεδο είναι συνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση και οι ενισχύσεις υπέρ αυτών μπορεί να γίνουν δεκτές κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης. Μπορούν να γίνουν δεκτές σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης επενδυτικές ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν το 30 % υπέρ των επαρχιών των Frosinone, Pescara και Chieti. Δεν γίνονται δεκτές, για τις επαρχίες αυτές, λειτουργικές ενισχύσεις όπως εξαιρέσεις από το φόρο επί των εταιρειών και μείωση των συνεισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τέλος, δεν δικαιολογείται σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) η συνέχιση οποιασδήποτε περιφερειακής ενίσχυσης στις επαρχίες Ascoli-Peceno, Rieti, Roma, Latina, l'Aquila και Teramo.

4. Ο νόμος αριθ. 64/86 επαναφέρει και επεκτείνει για το χρονικό διάστημα της ισχύος του (εννέα έτη) τη χρηματοδότηση των συνεισφορών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις υπέρ των απασχολούμενων σ' αυτές σε εθνικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Πρόκειται για κοινωνικές εισφορές υπέρ της συνταξιοδότησης των εργαζομένων. Οι ενισχύσεις αφορούν τις βιομηχανίες και τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών του Mezzogiorno. Το μέτρο αυτό ισχύει για όλους τους τομείς, περιλαμβανομένων των επιχειρήσεων που επεξεργάζονται γεωργικά προϊόντα συγκαταλεγόμενα στο παράρτημα ΙΙ της συνθήκης ΕΟΚ.

Ο νόμος αριθ. 64/86 προβλέπει ενισχύσεις στις μεταφορές πρώτων υλών, περιλαμβανομένων και αυτών που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ της συνθήκης ΕΟΚ, είτε προς είτε από τη Σαρδηνία (άρθρο 17 παράγραφοι 11 και 12 του νόμου). Προβλέπει, επίσης, τη χορήγηση μειωμένων τιμών για τις μεταφορές γεωργικών προϊόντων από το Mezzogiorno (άρθρο 17 παράγραφος 13 του νόμου). Το πρώτο μέτρο περιλαμβάνει μείωση 30 % του κόστους σιδηροδρομικών, θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών. Το δεύτερο προβλέπει μείωση 20 % του κόστους σιδηροδρομικών μεταφορών.

III

Στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, υπέβαλαν παρατηρήσεις ένα κράτος μέλος και εκατόν σαράντα πέντε ενδιαφερόμενοι.

IV

1. Οι ενισχύσεις για βιομηχανικές επενδύσεις και επενδύσεις υπηρεσιών και έρευνας καθώς και άλλες ενισχύσεις που προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

Οι ενισχύσεις χορηγούνται σε επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν επιλέξιμες μορφές επενδύσεων στο Mezzogiorno. Οι εταιρείες αυτές διευκολύνονται στο βαθμό που οι ίδιες ενισχύσεις δεν χορηγούνται σε παρόμοιες επενδύσεις έξω από την περιοχή αυτή.

Οι ενισχύσεις νοθεύουν τον ανταγωνισμό διότι αυξάνουν την απόδοση της επένδυσης του ωφελούμενου από την ενίσχυση, σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές που δεν λαμβάνουν παρόμοια ενίσχυση.

Οι ενισχύσεις στη βιομηχανία μπορούν να ανέρχονται σε 73,78 %, 66,4 % και 59,02 % σε καθαρό ισοδύναμο επιδότησης. Οι ενισχύσεις στις υπηρεσίες (πωλήσεις), μπορούν να ανέρχονται σε 44,88 %, 39,84 % και 34,79 % για υπηρεσίες αγοράς σε 50 % σε καθαρό ισοδύναμο επιδότησης. Οι ενισχύσεις για έρευνα μπορούν να ανέρχονται στο 76 % σε καθαρό ισοδύναμο επιδότησης. Η μείωση του κόστους μιας επένδυσης κατά τα ποσοτά αυτά συνεπάγεται για τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις τεχνητά μεγαλύτερη αποδοτικότητα των επενδύσεών τους απ' ό,τι των μη ενισχυόμενων ανταγωνιστών τους και ο ανταγωνισμός, ενδεχομένως νοθεύεται σε υψηλό βαθμό.

Οι εν λόγω ενισχύσεις επηρεάζουν επίσης τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Αν και κατά την εκτίμηση των ενισχύσεων αυτών δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν ακριβώς οι αποδέκτες των ενισχύσεων, διότι οι ενδεχόμενοι αποδέκτες δεν είναι γνωστοί, οι στατιστικές για το εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο (περιοχή κατηγορίας ΙΙΙ του ονοματολογίου NUTS) (Στατιστική Ονοματολογία Εδαφικών Ενοτήτων), δείχνουν ότι ένα μεγάλο ποσοστό των τοπικών προϊόντων, αν και ποικίλουν ανάλογα με την περιοχή, εξάγονται στα άλλα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές επηρεάζονται επίσης όταν οι ενισχύσεις προάγουν την εθνική παραγωγή εις βάρος των εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη.

Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων έχουν σκοπό να παράσχουν κίνητρα στις επιχειρήσεις για να κάνουν επενδύσεις στις εν λόγω περιοχές και είναι δυνατόν να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει ή να απειλήσει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του καθεστώτος και λόγω, ιδίως, των εισαγωγών και των υψηλών ποσοστών των ενισχύσεων, προκύπτει ένα σημαντικό πλεονέκτημα των ωφελουμένων από την ενίσχυση έναντι των ανταγωνιστών τους. Ειδικότερα μεταξύ των ωφελουμένων περιλαμβάνονται οι μεγάλες επιχειρήσεις η παραγωγή των οποίων εξάγεται, τουλάχιστον εν μέρει, στα άλλα κράτη μέλη.

Οι συναλλαγές επηρεάζονται επίσης από τις συνέπειες που έχουν οι ενισχύσεις επί των αποφάσεων που λαμβάνουν οι ενισχυόμενες εταιρείες για τον τόπο της εγκατάστασής τους. Στο βαθμό που οι ενισχύσεις οδηγούν τις εταιρείες να επιλέξουν τις ενισχυόμενες ζώνες ως τόπο εγκατάστασης ή να μετακινηθούν από ένα κράτος μέλος σε άλλο, η παραγωγή στο νέο τόπο εγκατάστασης και η προσφορά παραγομένων αγαθών μεταβάλλει τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

Όπως προαναφέρθηκε, οι ενισχύσεις αυξάνουν την αποδοτικότητα των δεκτών σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές τους. Όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αυτές θίγονται από τις ενισχύσεις. Οι ενισχύσεις αυτές, συνεπώς, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 1.

2. Επειδή ο καθορισμός των ενισχυόμενων περιοχών στο Mezzogiorno της Ιταλίας αφορά περιφερειακές ενισχύσεις, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί ενισχύσεις στις περιοχές αυτές μόνο στο βαθμό που πληρούν τους όρους εξαίρεσης από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων όπως προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ). Έτσι, απαιτείται οι ενισχύσεις αυτές να επιδιώκουν την πραγματοποίηση συγκεκριμένων κοινοτικών σκοπών εκτός των συμφερόντων του κράτους μέλους ή του αποδέκτη της ενισχύσεως. Οι εξαιρέσεις πρέπει να εφαρμόζονται σε περιορισμένο βαθμό.

Ειδικότερα, πρέπει να εφαρμόζονται μόνο όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι όροι της αγοράς, από μόνοι τους, δεν αρκούν να οδηγήσουν τους αποδέκτες της ενίσχυσης προς μια συμπεριφορά που θα προωθεί την επίτευξη ενός από τους στόχους που καθορίζονται στις διατάξεις παρέκκλισης του άρθρου 92.

Η επίκληση των εξαιρέσεων, σε περιπτώσεις που δεν υφίσταται τέτοια αιτιώδης συνάφεια, είναι δυνατό να αλλοιώσει τους όρους των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό χωρίς κάποιο αντιστάθμισμα για την Κοινότητα.

Εφαρμόζοντας τις ανωτέρω αρχές κατά την λεπτομερή εξέταση των σχεδίων περιφερειακών ενισχύσεων, η Επιτροπή πρέπει να διαπιστώσει ότι οι εν λόγω περιφέρειες παρουσιάζουν τόσο σοβαρά προβλήματα, σε σχέση με την κατάσταση στο υπόλοιπο της Κοινότητας, ώστε να δικαιολογείται η χορήγηση της ενισχύσεως στο προτεινόμενο ποσοστό. Ο λεπτομερής έλεγχος πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών που καθορίζονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ). Προς τούτο, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική εξουσία την οποία ασκεί λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες όπως παρουσιάζονται στην Κοινότητα ως σύνολο.

3. Η εξαίρεση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που προωθούν την οικονομική ανάπτυξη περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Για να διαπιστώσει αν οι όροι αυτοί πληρούνται, η Επιτροπή επεξεργάστηκε μια μέθοδο την οποία ανακοίνωσε στις ιταλικές αρχές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η Επιτροπή κρίνει ότι το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή ότι επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση όταν ο λόγος ΑΕΠ προς ΜΑΔ (μονάδες αγοραστικής δύναμης) είναι ίσος ή κατώτερος του 75 % του μέσου κοινοτικού όρου στις περισσότερες περιοχές της κατηγορίας III που βρίσκονται σε περιοχή της κατηγορίας II.

Θα πρέπει να γίνει μια διάκριση μεταξύ ενιασχύσεων που προϋποθέτουν μια αρχική επένδυση και εκείνων των ενισχύσεων που δεν έχουν κάποιο άμεσο δεσμό με τέτοια επένδυση (ενισχύσεις λειτουργίας). Γενικά, η Επιτροπή δεν εγκρίνει τις ενισχύσεις λειτουργίας λόγω των περιοριστικών αποτελεσμάτων τους επί του ανταγωνισμού. Εντούτοις, στις μειονεκτικότερες περιοχές της Κοινότητας όπως διαγράφονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), θεωρεί ότι κάτω από ορισμένες συγκεκριμένες περιστάσεις και υπό τον όρο ότι είναι χρονικά περιορισμένες, ορισμένες ενισχύσεις λειτουργίας μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Οι ενισχύσεις λειτουργίας που προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 πληρούν το κριτήριο αυτό και, συνεπώς, μπορούν να γίνουν δεκτές για τις περιοχές εκείνες στις οποίες είναι εφαρμόσιμο το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), ιδιαίτερα οι ακόλουθες ενισχύσεις: μειώσεις συνεισφορών κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 59 του διατάγματος αριθ. 218/78), φορολογικές απαλλαγές εκτός αυτής που αναφέρεται παρακάτω (άρθρα 101 έως 105 του προεδρικού διατάγματος αριθ. 218 της 6ης Μαρτίου 1978 και άρθρο 14 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64/86), κρατικές εγγυήσεις (άρθρο 15 παράγραφος 5 και άρθρο 17 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64/86) καθώς και ενισχύσεις στις μεταφορές υπέρ επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στη Σαρδηνία (άρθρο 17 παράγραφοι 11 και 12 του νόμου αριθ. 64/86).

Όσον αφορά τον νόμο αριθ. 64/86, οι ενισχύσεις για βιομηχανικές επενδύσεις (άρθρο 9), επενδύσεις υπηρεσιών (άρθρο 12) και έρευνας (άρθρο 12 παράγραφος 13), όπως αναφέρονται στο σημείο 1, φθάνουν ένα ανώτατο ύψος το οποίο μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων. Υπάρχουν άλλες επενδυτικές ενισχύσεις, παραδείγματος χάρη επιστροφή του φόρου προστιθέμενης αξίας (άρθρο 14 παράγραφος 3), η απαλλαγή από τον ILOR (τοπικός φόρος επί των εισοδημάτων) επί των δηλωμένων κερδών υπό τον όρο ότι επανεπενδύονται στο Mezzogiorno (άρθρο 14 παράγραφος 4) και ενισχύσεις σχετικές με την έκδοση ομολογιακών δανείων (άρθρο 10), οι οποίες δεν είναι δυνατόν να υπολογιστούν. Κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό ενίσχυσης που μπορεί να τύχει μιας επένδυσης δεν μπορεί να καθοριστεί εκ των προτέρων. Αυτό σημαίνει ότι εναπόκειται στις ιταλικές αρχές να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι το ανώτατο ύψος που επετράπη από την Επιτροπή στις αρχές συντονισμού για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα [1] δεν υπερκαλύπτεται σε καμία περίπτωση και να ενημερώσουν την Επιτροπή για τα ληφθέντα μέτρα συμμόρφωσης με την παρούσα απόφαση.

Οι ιταλικές αρχές διαβεβαίωσαν την Επιτροπή ότι όλες οι ενισχύσεις που προϋποθέτουν αρχική επένδυση πληρούν τα κριτήρια που καθορίζονται στο σημείο 18 των αρχών συντονισμού.

Όταν η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία, τα δεδομένα του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, για δύο από τις τέσσερις περιοχές του Abruzzi της κατηγορίας III, υπερέβαιναν το επίπεδο του 75 % (έτος 1983). Βάσει των αριθμών για το 1985, οι οποίοι τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τρεις περιοχές της κατηγορίας III βρίσκονταν κάτω του 75 %. Συνήθως, η Επιτροπή θεωρεί ότι επειδή η κατάσταση φαίνεται να επιδεινώθηκε, το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) μπορεί να εφαρμοστεί στις περιοχές της l'Aquila, Teramo, Pescara και Chieti. Κατά συνέπεια, όλες οι ενισχύσεις που απαριθμούνται στο σημείο 1 παραπάνω μπορούν να επιτραπούν.

[1] ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979, σ. 9.

Η Επιτροπή θα επανεξετάσει έως το τέλος του 1990 την κοινωνική και οικονομική κατάσταση στο Abruzzi.

Όσον αφορά τις άλλες επαρχίες Ascoli-Piceno, Rieti, Roma, Latina και Frosinone, οι αριθμοί για το 1985 επιβεβαιώνουν τη θέση της Επιτροπής κατά την έναρξη της διαδικασίας, δηλαδή ότι τα κριτήρια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) δεν πληρούνται.

4. Η εξαίρεση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων εικονικών περιοχών, χωρίς ταυτόχρονα να αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών, κατά τρόπο που θα αντίκειτο προς το κοινό συμφέρον.

Τα αποτελέσματα των περιφερειακών ενισχύσεων επί των όρων των συναλλαγών είναι δυνατόν να θεωρηθούν ότι δεν αντίκεινται στο κοινό συμφέρον σε περιπτώσεις που αποδεικνύεται ότι η ενισχυόμενη περιοχή αντιμετωπίζει δυσκολίες σχετικά σοβαρότερες από το κοινοτικό επίπεδο, ότι χωρίς την ενίσχυση οι δυνάμεις της αγοράς δεν είναι σε θέση να εξαλείψουν τις δυσκολίες αυτές και ότι η χορήγηση της ενίσχυσης δεν νοθεύει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς.

Κατά συνέπεια, κατά την εξέταση του συμβιβαστού των περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της οποιεσδήποτε σοβαρές διαφορές που υφίστανται μεταξύ περιοχών της ίδιας χώρας και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των περιοχών που αφορά η ενίσχυση σε σύγκριση με το υπόλοιπο της Κοινότητας.

Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή επεξεργάστηκε μια μέθοδο καθορισμού για όλα τα κράτη μέλη, κατ' αρχή, επιπέδων διαρθρωτικής ανεργίας και κατά κεφαλή ακαθορίστου εγχωρίου προϊόντος που χρησιμοποιούνται κατά το πρώτο στάδιο της μεθόδου για να εκτιμηθεί αν η περιφερειακή ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτή. Η μέθοδος αυτή ήταν γνωστή στις ιταλικές αρχές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τα επίπεδα, για ένα ορισμένο κράτος μέλος, καθορίζονται σύμφωνα με τη θέση του σε σύγκριση με το μέσο κοινοτικό όρο. Τα επίπεδα είναι, συνεπώς, πιο περιορισμένα για τα περισσότερα ανεπτυγμένα κράτη μέλη. Για την Ιταλία είναι, προς το παρόν, 85 % του εθνικού μέσου όρου του κατα κεφαλή ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και 116 % του μέσου εθνικού όρου ανεργίας.

Στο δεύτερο στάδιο της μεθόδου εκτίμησης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της κάθε άλλο σχετικό δείκτη ακόμη και αν προτείνεται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

5. Το αποτέλεσμα εφαρμογής της μεθόδου αυτής είναι ότι η περιοχή Frosinone που ανήκει στην κατηγορία III έχει ποσοστό ανεργίας ανώτερο του ποσοστού 116 %. Η Επιτροπή εξέτασε ποιό ύψος ενίσχυσης δικαιολογείται για την περιοχή αυτή. Προς το σκοπό αυτό οι μέσοι όροι του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και διαρθρωτικής υποαπασχόλησης της περιοχής αυτής συγκρίθηκαν με τους μέσους όρους των περιοχών της κατηγορίας III του ονοματολογίου NUTS στη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, για τις οποίες η Επιτροπή έχει δεχθεί το υψηλότερο επιτρεπόμενο ύψος ενίσχυσης σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και τους μέσους όρους των επαρχιών της Κεντρικής-Βόρειας Ιταλίας. Η Επιτροπή έκρινε αδικαιολόγητη τη χορήγηση ενισχύσεων ύψους άνω του 30 %, που είναι το ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος, σύμφωνα με το σημείο 2 ii) των αρχών συντονισμού για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

6. Οι περιοχές της κατηγορίας III Ascoli-Piceno, Rieti, Roma, Latina έχουν ένα δείκτη κατά κεφαλή ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος ανώτερο το 85 % του εθνικού μέσου όρου και δείκτη ανεργίας κατώτερο του 116 % του εθνικού μέσου όρου. Επιπλέον, καθώς οι περιοχές αυτές δεν πληρούν τα απαιτούμενα κριτήρια ελάχιστης διαφοράς, η Επιτροπή εξέτασε άλλα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα για να κρίνει αν ήταν δυνατόν να επιλεγούν για περιφερειακές ενισχύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 στοιχείο γ). Τα ποσοστά ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και υποαπασχόλησης συγκρίθηκαν με αυτά των περιοχών της κατηγορίας III της ονοματολογίας NUTS στα άλλα κράτη μέλη όπου η Επιτροπή απαγόρευσε τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Η Επιτροπή εξέτασε επίσης τους ακόλουθους δείκτες που προέβαλαν οι ιταλικές αρχές: δυναμική του διαμένοντος πληθυσμού, καθαρή μετανάστευση, δημογραφική πυκνότητα, συντελεστής δραστηριότητας (ενεργός πληθυσμός/κατοικών πληθυσμός), αύξηση ποσοστού απασχόλησης, ποσοστό ανεργίας, ποσοστό ανεργίας νέων, τεχνική ανεργία, δυνητική ανεργία, πρόβλεψη εργατικής δύναμης, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά κεφαλή/κατά εργαζόμενο, ενεργός πληθυσμός κατά οικονομικό τομέα, ποσοστό απασχόλησης στη γεωργία, ποσοστό στη βιομηχανία, συντελεστής εκβιομηχάνισης κατά κλάδο,ποσοστό απασχόλησης στη βιόμηχανία προηγμένης τεχνολογίας, υπηρεσίες εξαρτώμενες από έναν ειδικό κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας, προηγμένες υπηρεσίες για εταιρείες, συντελεστής αύξησης επενδύσεων, βαθμός διεθνοποίησης της οικονομίας, υποδομή, επιτόκια χρηματοδοτικών οργανισμών. Οι συγκρίσεις και η εκτίμηση των δεδομένων δεν κατέληξαν σε αλλαγή της αρχικής θέσης της Επιτροπής για μη επιλεξιμότητα των περιοχών αυτών σε περιφερειακές ενισχύσεις όπως είχε διατυπωθεί από την αρχή της διαδικασίας. Κατά συνέπεια, στις επαρχίες Ascoli-Piceno, Rieti, Roma και Latina, όλες οι ενισχύσεις που προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78 δεν συμβιβάζονται με τη κοινή αγορά και δεν είναι δυνατόν να τύχουν εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ).

Το συμπέρασμα αυτό ανακοινώθηκε στους αντιπροσώπους της Ιταλίας σε δύο συνεδριάσεις που διεξήχθησαν στις 30 Νοεμβρίου και 16 Δεκεμβρίου 1987.

7. Οι ιταλικές αρχές θεωρούν ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της την ύπαρξη μεγάλων διαφοροποιήσεων μέσα σε κάθε επαρχία, εξ αιτίας των οποίων ορισμένες χαρακτηρίζονται από ασυνήθως χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή από σοβαρή υποαπασχόληση. Για να κρίνει την κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις περιοχές αυτές, η Επιτροπή χρησιμοποιεί την έννοια της περιοχής της κατηγορίας III κατά τη στατιστική ονοματολογία εδαφικών ενοτήτων (NUTS). Αυτή είναι η μικρότερη μονάδα από τις τρεις κατηγορίες περιφερειακού διαχωρισμού που συμφωνήθηκε μεταξύ Eurostat και των κρατών μελών με σκοπό να αποτελέσει ένα ομοιόμορφο σύστημα αναφοράς για τις περιφερειακές στατιστικές. Εξάλλου, στην Ιταλία, αυτή η μονάδα της κατηγορίας III αντιστοιχεί στην επαρχία που αποτελεί ακριβώς τη γεωγραφική ενότητα που χρησιμοποιείται από

τις ιταλικές αρχές για τη κατάταξη του Mezzogiorno σε τρεις περιοχές χαμηλότερων μέσων και υψηλά ανεπτυγμένων περιφερειών. Στην εκτίμησή της, η Επιτροπή έχει στηριχθεί, ωστόσο, στα επίσημα στοιχεία και στα στοιχεία που χορήγησαν οι αρμόδιες ιταλικές αρχές που αναφέρονται αποκλειστικά στις επαρχίες ή/και στις περιφέρειες.

Οι ιταλικές αρχές τονίζουν ότι η οικονομία των συγκεκριμένων περιοχών δεν έχει φθάσει σε ένα τέτοιο επίπεδο ώστε να είναι δυνατή η προώθηση της οικονομικής τους ανάπτυξης χωρίς ενισχύσεις και δεν έχει μειωθεί ακόμη η απόσταση που χωρίζει την οικονομία τους από την οικονομία της Κεντρικής-Βόρειας Ιταλίας. Επιπλέον, οι περισσότερες από τις αποφάσεις για επενδύσεις που τις αφορούν λαμβάνονται σε κέντρα αποφάσεων που βρίσκονται αλλού.

Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές οι επαρχίες αυτές είναι, επιπλέον, εκείνες στις οποίες έλαβε χώρα η αρχική εκβιομηχάνιση του Mezzogiorno. Έτσι, γεννάται το ζήτημα αντικατάστασης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού που χρονολογούνται 10 έως 15 χρόνια πριν και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, πράγμα που συνεπάγεται επενδύσεις μεγάλου ύψους, τις οποίες οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις επαρχίες αυτές δεν είναι δυνατόν να αναλάβουν. Είναι ενδεχόμενο οι μεσοπρόθεσμες επενδύσεις να μην πραγματοποιηθούν, λόγω ελλείψεως πόρων, με αποτέλεσμα οικονομική ύφεση και, σε χειρότερη περίπτωση, πτώχευση πολλών επιχειρήσεων που αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στις πέντε επαρχίες της Merche και του Lazio έλαβαν κατά το παρελθόν ένα σημαντικό ποσοστό της συνολικής ενίσχυσης, που χορηγήθηκε σύμφωνα με διάφορους νόμους περί εκτάκτου παρεμβάσεως υπέρ του Mezzogiorno, με αποτέλεσμα να υπερκεράσουν ως προς την οικονομική ανάπτυξη τους όλες τις άλλες περιφέρειες του Mezzogiorno και να φθάσουν σε ένα τέτοιο οικονομικό επίπεδο, σύμφωνα με τους κοινωνικοοικονομικούς δείκτες, που να θεωρούνται ομοιόμορφες με αυτές του κέντρου. Συνεπώς, κάθε νέα επένδυση από εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στις περιοχές αυτές πρέπει να ακολουθεί τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί για την Κεντρική Ιταλία. Δεδομένου ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις δεν χορηγούνται πλέον στην Κεντρική-Βόρεια Ιταλία από την 1η Ιανουαρίου 1988, προβλέπεται παρόμοια κατάσταση για τις περιοχές αυτές.

Επίσης, μεταξύ Ρώμης και Νάπολης βρίσκεται η μεγαλύτερη βιομηχανική συγκέντρωση όλου του Mezzogiorno όπου πολλές εταιρείες, ιδιαίτερα κρατικές, έχουν το κέντρο αποφάσεών τους. Οι ιταλικές αρχές προβάλλουν ότι η οικονομία τους συνίσταται, κυρίως, σε μικρές έως μεσαίες επιχειρήσεις που λειτουργούν σε ανεπτυγμένους τομείς και είναι ευαίσθητες στον εξωγενή ανταγωνισμό, ιδιαίτερα από την Ισπανία και την Πορτογαλία. Η έλλειψη ενισχύσεων για τις υπηρεσίες θα παρεμποδίσει την αντικατάσταση των απαρχαιωμένων δραστηριοτήτων και θα δυσχεράνει τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

Η Επιτροπή διεπίστωσε, εξάλλου, την ύπαρξη ανάλογου οικονομικού πλαισίου και στην Κεντρική και Βόρεια Ιταλία. Πράγματι, στις περιοχές αυτές η αποκέντρωση της παραγωγής και οι μέθοδοι «αποκαθετοποίησης» καθόρισαν τα χαρακτηριστικά του νέου τύπου εκβιομηχανοποίησης, που βασίζεται σε μονάδες παραγωγής μικρότερου μεγέθους. Εξάλλου, το φαινόμενο αυτό δεν συναντάται στις άλλες περιφέρειες του Mezzogiorno όπου η μείωση της απασχόλησης στις μικρές επιχειρήσεις συνοδεύει την ανάπτυξη των μεγάλων επιχειρήσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή ενέκρινε τα ολοκληρωμένα μεσογειακά προγράμματα σχετικά με τις περιφέρειες Marche, Lazio και Abruzzi με σκοπό την ενίσχυση, κυρίως, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και υπηρεσιών. Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή εμμένει στην άποψή της ότι οι ενισχύσεις στις περιοχές Ascoli Piceno, Rieti, Roma και Latina δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

8. Όσον αφορά τις πρόσθετες εγγυήσεις υπέρ των βιομηχανικών επιχειρήσεων σε περίπτωση μη εξόφλησης των πιστώσεων που αφορούν εμπορικές συναλλαγές με αλλοδαπούς, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών προς άλλα κράτη μέλη (βλέπε άρθρο 15 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64/86), η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο αυτό δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή έκρινε πάντοτε ότι τέτοιες ενισχύσεις δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά γιατί πλήττουν άμεσα τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και νοθεύουν ιδιαίτερα τον ανταγωνισμό. Για το λόγο αυτό δεν μπορούν να τύχουν της εξαιρέσεως των στοιχείων α) και γ) του άρθρου 92. Το συμπέρασμα αυτό αφορά όλες τις επαρχίες του Mezzogiorno.

9. Όσον αφορά τους χρηματικούς πόρους για την ενίσχυση του εκσυγχρονισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 12 παράγραφος 4 του νόμου αριθ. 64/86), η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να κρίνει αν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά γιατί δεν έχουν θεσπιστεί ακόμη διατάξεις εφαρμογής. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται να λάβει θέση όταν κοινοποιηθούν οι διατάξεις αυτές. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται επίσης να γνωστοποιήσει αργότερα τη θέση της ως προς τις ρυθμίσεις που αφορούν τις διοικητικές συμβάσεις (άρθρο 17 παράγραφοι 14 έως 17 του νόμου αριθ. 64/86) και την εγγύηση για τις διακυμάνσεις συναλλαγματικών ισοτιμιών (άρθρο 17 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64/86) .

Μετά από εξέταση, η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάταξη που αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (άρθρο 14 παράγραφος 3 του νόμου αριθ. 64/86) δεν αντίκειται στην έκτη οδηγία για το φόρο προστιθέμενης αξίας ούτε στις ρυθμίσεις για τους ίδιους πόρους της Κοινότητας.

10. Ως προς τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το διάταγμα αριθ. 218/78 και το νόμο αριθ. 64/86 για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΟΚ, οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι, όσον αφορά τις μειωμένες τιμές μεταφοράς των προϊόντων του παραρτήματος II του Mezzogiorno τα μέτρα δεν θίγουν τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές καθόσον αποσκοπούν απλώς να αντισταθμίσουν τα αρνητικά αποτελέσματα της απόστασης του Mezzogiorno και να αναπτύξουν τους κύριους οικονομικούς τομείς αυτού του τμήματος της Ιταλίας. Το γεγονός ότι αυτός ο τύπος μέτρων δεν απαγορεύεται από την Επιτροπή, όσον αφορά τα προϊόντα που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα II της συνθήκης, είναι μια ένδειξη της περιθωριακής αντίδρασης επί του ανταγωνισμού. Όσον αφορά τη μείωση των κοινωνικών βαρών, το συγκεκριμένο μέτρο δεν

εφαρμόζεται επιλεκτικά αλλά είναι οριζόντιο καθώς εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο αλλά με διαφορετικές επιμέρους ρυθμίσεις σε όλες τις βιομηχανικές, βιοτεχνικές, γεωργικές και λοιπές επιχειρήσεις του Mezzogiorno.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως ενισχύσεις λειτουργίας που συνδέονται με την οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων που τις δέχονται, οι οποίες, λόγω της ενισχύσεως, είναι σε θέση να παρέμβουν στις εθνικές αγορές και στις αγορές άλλων κρατών μελών προσφέροντας χαμηλότερες τιμές από ό,τι θα ήταν άλλως δυνατόν. Τέτοια μέτρα νοθεύουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των παραγωγών και των επιχειρήσεων που μεταποιούν τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΟΚ και των παραγωγών και επιχειρήσεων στα κράτη μέλη που δεν τυγχάνουν παρομοίων πλεονεκτημάτων. Τα μέτρα αυτά, συνεπώς, αποτελούν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

11. Ωστόσο, χωρίς να προδικάζεται η θέση της Επιτροπής σχετικά με τον επιπλεκτικό ή οριζόντιο χαρακτήρα του μέτρου αυτού, δεδομένου ότι οι φορολογικές ελαφρύνσεις υπέρ των επιχειρήσεων που μεταποιούν τα προϊόντα του παραρτήματος II της συνθήκης αντιπροσωπεύουν λιγότερο από 4 % του συνολικού ποσού για όλη τη βιομηχανία, μπορεί να γίνει δεκτός ο συμπληρωματικός χαρακτήρας στο πλαίσιο του γενικού συστήματος. Ωστόσο, η εφαρμογή του δεν θα έπρεπε να απαγορευθεί για να εξασφαλισθεί η ίση μεταχείριση όλων των τομέων της βιομηχανίας.

12. Αντίθετα, οι ενισχύσεις υπό μορφή ειδικών τιμών συνεπάγονται μείωση του κόστους εμπορίας και μπορούν να αλλοιώσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών των προϊόντων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΟΚ. Βελτιώνοντας τεχνητά τους όρους ανταγωνισμού, οι ενισχύσεις μπορούν πράγματι να ενθαρρύνουν τους ιταλούς παραγωγούς και τις επιχειρήσεις μεταποίησης, να αναζητήσουν νέες αγορές για τα προϊόντα τους ή τουλάχιστον να διατηρήσουν τις παραδοσιακές δομές της εμπορικής τους δραστηριότητας. Κατά τον τρόπο αυτό, πρώτον είναι σε θέση να μειώσουν το κόστος μέσω οικονομιών κλίμακος και δεύτερον να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους στις αγορές άλλων κρατών μελών. Πληρούνται, συνεπώς, τα κριτήρια του άρθρου 92 της συνθήκης δυνάμει του οποίου οι ενισχύσεις αυτές δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Οι εξαιρέσεις της αρχής αυτής όπως καθορίζονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 δεν εφαρμόζονται σαφώς στις εν λόγω ενισχύσεις. Οι εξαιρέσεις εκείνες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 αφορούν αντικειμενικούς σκοπούς που επιδιώκονται προς το συμφέρον της Κοινότητας και όχι απλώς ορισμένων τομέων της εθνικής οικονομίας. Κατά την εξέταση των προγραμμάτων περιφερειακών ή τομεακών ενισχύσεων ή οποιασδήποτε ατομικής περίπτωσης που συνεπάγεται την εφαρμογή γενικών σχεδίων ενισχύσεων, είναι απαραίτητη η στενή ερμηνεία των εξαιρέσεων αυτών.

Εξαίρεση είναι δυνατόν να γίνει δεκτή σε περίπτωση που η Επιτροπή είναι βέβαια ότι η ενίσχυση απαιτείται για την επίτευξη ενός από τους αντικειμενικούς σκοπούς που καθορίζονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3. Αν γινόνταν δεκτές εξαιρέσεις για ενισχύσεις που δεν πληρούν τους όρους αυτούς θα πλήττονταν οι συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και θα προκαλείτο αδικαιολόγητη, από άποψη κοινοτικού συμφέροντος, νόθευση του ανταγωνισμού και, συναφώς, υπερβολικά πλεονεκτήματα για ορισμένα κράτη μέλη.

Στην παρούσα υπόθεση, δεν φαίνεται ότι οι ενισχύσεις προσφέρουν κάποιο αντισταθμιστικό όφελος. Οι ιταλικές αρχές δεν ανέφεραν, ούτε η Επιτροπή είναι εις θέση να διακρίνει, λόγους για τους οποίους μπορεί να αποφασισθεί ότι οι εν λόγω ενισχύσεις πληρούν τις αναγκαίες πρϋποθέσεις εξαίρεσης του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ. Δεν πρόκειται για μέτρα που προωθούν την εκτέλεση ενός σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο β) καθόσον, λόγω των αποτελεσμάτων τα οποία είναι δυνατόν να έχουν επι των συναλλαγών, αντιβαίνουν προς το κοινό συμφέρον. Ούτε πρόκειται για μέτρα που επιδιώκουν να αποκαταστήσουν σοβαρές διαταραχές της οικονομίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους κατά την έννοια της ίδιας διάταξης. Όσον αφορά τις εξαιρέσεις σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) για ενισχύσεις που προωθούν ή διευκολύνουν την οικονομική ανάπτυξη ορισμένων περιοχών ή δραστηριοτήτων, τα εν λόγω μέτρα αποτελούν λειτουργικές ενισχύσεις και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να επιφέρουν συνεχή βελτίωση της κατάστασης των δεκτών των ενισχύσεων καθότι, όταν οι ενισχύσεις σταματήσουν, θα βρεθούν στην ίδια διαρθρωτική κατάσταση όπως και πριν από την χορήγηση της κρατικής ενίσχυσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι οι ενισχύσεις του τύπου αυτού υπάρχει κίνδυνος να αυξήσουν την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα II, με αποτέλεσμα αύξηση της γεωργικής παραγωγής η οποία ήδη παρουσιάζει μεγάλα πλεονάσματα σε ορισμένους τομείς προϊόντων.

Η Επιτροπή αντιτίθεται πάντοτε, κατ' αρχήν, στις λειτουργικές ενισχύσεις στο γεωργικό τομέα για το λόγο ακριβώς ότι η χορήγηση των ενισχύσεων αυτών δεν πληροί τους όρους της εξαιρέσεως που προβλέπεται από το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ).

Θα πρέπει επίσης να κατανοηθεί ότι τα μέτρα επί των τιμών αφορούν προϊόντα που καλύπτονται από κοινές οργανώσεις αγορών και, κατά συνέπεια, περιορίζεται η δυνατότητα των κρατών μελών να παρέμβουν άμεσα στη λειτουργία τέτοιων αγορών που χαρακτηρίζονται από ένα σύστημα κοινών τιμών αποκλειστικής ευθύνης της Κοινότητας.

Οι προτεινόμενες ενισχύσεις στον τομέα αυτό αντιβαίνουν στην αρχή σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη δεν έχουν πλέον την εξουσία να αποφασίζουν μονομερώς για τα γεωργικά εισοδήματα, μέσα στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης της αγοράς, χορηγώντας ενισχύσεις της μορφής αυτής. Ακόμη και αν ήταν δυνατή η αναγνώριση εξαιρέσεων για τα γεωργικά προϊόντα σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3, το γεγονός ότι τα μέτρα ενισχύσεων παραβιάζουν τους κανόνες περί κοινής οργάνωσης των αγορών αποκλείει τέτοια εξαίρεση.

Κατά συνέπεια, τα προαναφερθέντα μέτρα θέτουν σε αμφισβήτηση το γενικό και συνεπές σύστημα των κοινοτικών μέτρων που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο των οργανώσεων αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα. Οι εν λόγω ενισχύσεις δεν πληρούν τους όρους των εξαιρέσεων που προβλέπονται κατά το άρθρο 92 και, επομένως, πρέπει να θεωρηθούν ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Οι ιταλικές αρχές πρέπει να λάβουν απαραίτητα μέτρα για την κατάργησή τους. Η παρούσα απόφαση λαμβάνεται ανεξάρτητα από τις συνέπειες που θα έχει η χρηματοδότηση της κοινής αγροτικής πολιτικής από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων.

13. Δεδομένου ότι οι περιοχές που εμπίπτουν στην παρούσα απόφαση έλαβαν περιφερειακές ενισχύσεις από το 1950 και ότι η άμεση διακοπή των ενισχύσεων είναι δυνατόν να επιφέρει αντίθετα αποτελέσματα σε ορισμένες περιοχές τις οποίες οι ιταλικές αρχές θεωρούσαν ως επιλέξιμες για ενισχύσεις σύμφωνα με το νέο σχέδιο, θεωρείται ορθό να ρυθμιστούν οι ενισχύσεις σταδιακά σε ένα σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Καθώς η κοινωνικοοικονομική κατάσταση ποικίλλει από περιοχή σε περιοχή, επιβάλλεται για το λόγο αυτό να διαφοροποιηθούν οι μεταβατικές ρυθμίσεις. Επειδή οι ενισχύσεις στις περιοχές Ascoli-Piceno, Roma, Latina και Rieti θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, οι μορφές ενισχύσεων που προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 δεν πρέπει να ισχύσουν για τις περιοχές αυτές. Πάντως, σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν οι ακόλουθες μορφές ενισχύσεων που προβλέπονται από το προεδρικό διάταγμα αριθ. 218/78:

— μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990, στις επαρχίες Ascoli-Piceno και Roma,

— μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992, στις επαρχίες Latina και Rieti. Η Επιτροπή θα προβεί σε εξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της περιοχής Rieti μέχρι το τέλος του 1990 και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 σχετικά με τα μεταβατικά μέτρα,

— μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990, στην επαρχία Frosinone. Εντούτοις, λόγω της ιδιάζουσας κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της επαρχίας αυτής, η Επιτροπή θεωρεί ότι δικαιολογείται η χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων που προβλέπονται από το νόμο αριθ. 64/86 εκτός εκείνων του διαταγμάτος αριθ. 218/78. Μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1990, οι ενισχύσεις μπορούν ακόμη να χορηγούνται αλλά το συνολικό ύψος τους δεν πρέπει να υπερβαίνει το 30 % σε καθαρό ισοδύναμο επιδότησης.

Η Επιτροπή αναφέρει ότι, από τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο διάταγμα αριθ. 218/78 είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου εκείνες που αναφέρονται στα ακόλουθα άρθρα:

— άρθρα 63 έως 69 (βιομηχανικές επενδύσεις),

— άρθρο 70 (έρευνα),

— άρθρο 59 (μείωση των συνεισφορών κοινωνικής ασφάλισης της βιομηχανίας),

— άρθρα 101, 102, 105 (φορολογικές εξαιρέσεις για βιομηχανικούς τομείς).

Η Επιτροπή υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι οι ιταλικές αρχές υποχρεούνται να εφαρμόσουν τους κανόνες για τη σώρευση των ενισχύσεων που αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τη σώρευση των ενισχύσεων για διάφορους σκοπούς [1].

14. Για να μπορεί η Επιτροπή να ελέγχει ότι οι ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος πληρούν τους όρους που έχουν καθοριστεί, η ιταλική κυβέρνηση υποχρεούται να αποστέλει μια ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η χορήγηση ενισχύσεων σύμφωνα με το νόμο αριθ. 64 της 1ης Μαρτίου 1986 και το διάταγμα αριθ. 218 της 6ης Μαρτίου 1978 στις επαρχίες l'Aquila, Teramo, Pescara και Chieti συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΟΚ.

Η Επιτροπή θα προβεί σε επανεξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των επαρχιών αυτών μέχρι το τέλος του 1990 ώστε να κρίνει αν η χορήγηση των ενισχύσεων στις επαρχίες αυτές, για χρονική περίοδο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1990, συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η χορήγηση ενισχύσεων σύμφωνα με το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78 στην επαρχία Frosinone συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στο βαθμό που το ύψος τους δεν υπερβαίνει το 30 %. Ως μεταβατικό μέτρο, οι ενισχύσεις σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10, 12 και 14 παράγραφοι 3 και 4 του νόμου αριθ. 64/86 και τα άρθρα 59, 101, 102 και 105 του διατάγματος αριθ. 218/78 εφαρμόζονται χωρίς τον προαναφερθέντα περιορισμό ως προς το ύψος τους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990 το αργότερο.

Άρθρο 3

Η χορήγηση ενισχύσεων σύμφωνα με το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78 στις επαρχίες Latina και Rieti δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Εντούτοις, ως μεταβατικό μέτρο, οι ενισχύσεις σύμφωνα με τα άρθρα 59, 63, 69, 70, 101, 102 και 105 του διατάγματος αριθ. 218/78 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 το αργότερο.

Άρθρο 4

Η χορήγηση ενισχύσεων σύμφωνα με το νόμο αριθ. 64/86 και το διάταγμα αριθ. 218/78 στις επαρχίες Ascoli-Piceno και Roma, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Ως μεταβατικό μέτρο, οι ενισχύσεις των άρθρων 59, 63, 69, 70, 101, 102 και 105 του διατάγματος αριθ. 218/78 χορηγούνται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990 το αργότερο.

[1] ΕΕ αριθ. C 3 της 5. 1. 1985, σ. 2.

Άρθρο 5

Η πρόσθετη εγγύηση υπέρ των εξαγωγών που προβλέπονται για ορισμένες βιομηχανικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 64/86 δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Η Ιταλία οφείλει να καταργήσει την ενίσχυση αυτή.

Άρθρο 6

Όσον αφορά τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΟΚ, οι μειωμένες τιμές μεταφοράς που προβλέπονται στο άρθρο 17 παράγραφοι 11, 12 και 13 του νόμου 64/86 δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Η Ιταλία υποχρεούται να καταργήσει τις ενισχύσεις αυτές.

Άρθρο 7

1. Οι φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 59 του διατάγματος αριθ. 218/78 υπέρ των επιχειρήσεων μεταποίησης των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα II της συνθήκης ΕΟΚ είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Ωστόσο, μπορεί να χορηγηθούν για μια μεταβατική περίοδο στην επαρχία Frosinone το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990, στις επαρχίες Latina και Rieti το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 και στην επαρχία Ascoli-Piceno και Roma το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

2. Για τις επαρχίες του άρθρου 1 του διατάγματος αριθ. 218/78 οι φορολογικές ελαφρύνσεις συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΟΚ και μπορούν να χορηγούνται το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993. Ωστόσο, όσον αφορά τις επαρχίες της l'Aquila, Teramo, Pescara και Chieti, το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων αυτών θα επανεξετασθεί βάσει των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 8

Η Επιτροπή επιφυλάσσεται να εκδόσει αργότερα απόφαση για τις διατάξεις του νόμου αριθ. 64/86 σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις που προορίζονται να ενισχύσουν τον εκσυγχρονισμό των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 12 παράγραφος 4), τις διοικητικές συμβάσεις (άρθρο 17 παράγραφοι 14, 15, 16 και 17) και τις εγγυήσεις για τις διακυμάνσεις συναλλαγματικών ισοτιμιών (άρθρο 17 παράγραφος 5).

Άρθρο 9

Κατά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, η Ιταλία υποχρεούται να τηρήσει τις διατάξεις και τους κοινοτικούς κανονισμούς που ισχύουν ή θα θεσπισθούν από τα κοινοτικά όργανα σχετικά με τον συντονισμό των διαφόρων τύπων ενισχύσεως στους τομείς της βιομηχανίας, γεωργίας και αλιείας.

Άρθρο 10

Η Ιταλία υποχρεούται να παρουσιάζει κάθε χρόνο, μέχρι το τέλος Ιουνίου, στην Επιτροπή μια έκθεση που να περιέχει πληροφορίες για το συνολικό ποσό των χορηγούμενων περιφερειακών ενισχύσεων (ή για τα μειωμένα έσοδα σε περίπτωση φορολογικών ελαφρύνσεων) για κάθε τύπο ενίσχυσης, τον αριθμό ενισχύσεων, τόπο χορήγησης και ωφελούμενους τομείς και επιχειρήσεις. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δίδονται κατά περιφέρεια (κατηγορία III, σύμφωνα με την ονοματολογία εδαφικής οριοθέτησης όπως συντάχθηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) και κατά τομέα (δίπτυχη τομεακή κατανομή, σύμφωνα με τη γενική βιομηχανική κατάταξη των οικονομικών δραστηριοτήτων όπως συντάχθηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων).

Άρθρο 11

Η Ιταλία υποχρεούται να ανακοινώσει στην Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί προς αυτή.

Άρθρο 12

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 2 Μαρτίου 1988.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής